

ИСПИТИВАЊЕ И ИСЉЕЂИВАЊЕ ОСУМЊИЧЕНИХ НА ОКОЛНОСТИ ИЗВРШЕЊА КРИВИЧНИХ ДЈЕЛА

Горан Келеман

Дипломирани правник унутрашњих послова
МУП РС – УКП, Тим за полиграфско испитивање

Апстракт: У раду је приказан појам, значај, начин испитивања и исљеђивања осумњичених, методологија које би се требала већина полицијских службеника придржавати приликом њиховог саслушавања, почевши од услова које просторија треба да задовољава, вербалне и невербалне комуникације обострано (осумњичени–испитивач), сам ток разговора, и узимање изјаве, као и нека практична искуства и препоруке које могу добринијети подизању квалитета испитивања и исљеђивања.

Кључне ријечи: испитивање, исљеђивање, иследнички приступ, изјава, обмањивање.

УВОД

Успјешно обављање разговора претпоставља познавање основа психологије исказа, метода опште и криминалне психологије, општих правила вођења разговора, одређено криминалистичко искуство и квалитетну појединачну припрему¹.

Разговор и испитивање су два повезана, али темељно различита процеса. Разговор је процес прикупљања информација, који је најлакше описати као конверзацију између двоје или више људи, најбоље очи у очи, с циљем прикупљања свих расположивих релевантних информација.

Испитивање је, с друге стране, покушај да се кривац наведе на то да призна своју улогу.² На први поглед, испитивање и исљеђивање већини полицијских службеника дјелује веома једноставно, међутим у реалним условима доћи до признања, расвијетлити и доказати кривично дјело није нимало једноставно. Свима се чини једноставним узети изјаву од сумњи-

1 Милан Жарковић, *Криминалистика тактика*, КПА Београд, 2009. године, стр. 112.

2 Гордон Флајшер, *Ефикасне технике вођења разговора и испитивања*, Национална и универзитетска библиотека, Сарајево, 2004. године, стр. 27.

ченог, међутим често се зна занемарити садржај те изјаве, то јест колико у њој има релевантних чињеница и детаља доказног карактера. Ту се поставља кључно питање: Како привољети осумњиченог да нам се отвори и каже нам све што је релевантно за одређено кривично дјело?

Полиција се у свакодневном раду сусреће са различитим категоријама лица, од којих треба да прикупи што више информација, које би помогле у откривању и доказивању кривичног дјела. С друге стране, када се има у виду да се људи веома тешко отварају према непознатим особама, још када им кажете да сте из полиције, у старту нисте у најбољој позицији, па морате бити брзи и домишљати како бисте придобили барем мало повјерења и дошли до жељених информација. Већина полицијских службеника је учила основне ствари о испитивању, почевши од припреме, услова за испитивање, говора тијела, затим вербалне и невербалне комуникације са осумњиченим, али мали број зна нешто више од основних ствари, као и то да је подједнако важна и наша сопствена вербална и невербална комуникација у процесу испитивања и ислеђивања.

Дешава се да испитивач, приликом испитивања осумњиченог, не успије доћи до очекиваних информација, како би расвијетлио кривично дјело, па тако рационализује свој неуспјех, окривљујући осумњиченог и говорећи својим колегама како „тај не би никоме ништа признао“, а не анализирајући свој начин вођења разговора, гдје је то погријешило, па се испитивано лице затворило – „а таман је кренуло да прича“. Мора се имати у виду да је комуникација двострана, то јест, морате бити свјесни онога што говорите испитиваном лицу, као и онога што он вама говори.

Зна се десити да ствари крену наопако, и да не добијете оно што вам је био крајњи циљ, или боље рећи ништа од оног што сте очекивали. С тим увези, у овом раду ћу покушати на основу теоријских сазнања и практичног искуства указати на неке битне методолошке и практичне аспекте вођења разговора, како бих барем мало допринио ефикаснијем начину испитивања и ислеђивања осумњичених на околности извршења кривичног дјела.

ИСПИТИВАЊЕ

Сврха испитивања је прибављање информација од појединца за кога се сматра да зна податке од значаја за истрагу.

Сврха ислеђивања се у знатној мјери поклапа са сврхом испитивања – прибављење информација. Међутим, ислеђивање има и један додатан циљ, а то је прибављање дјелимичног или потпуног признања од особе која је извршила кривично дјело. Наш основни циљ је откривање истине.³

---

3 Michael J. Jannigo, Испитивање и ислеђивање, Полиграфски институт министарства одбране,

Испитивање и ислеђивање осумњичених на околности извршења кривичних дјела

Оперативна дефиниција истине је сљедећа: намјерна, потпуна и објективна изјава (усмена, писмена или путем покрета) о сјећању о особи, мјесту, ствари и/или догађају за које особа која даје изјаву вјерује да постоје, да су постојали, или да су се десили. Супротно од тога је неистина, односно лаж.⁴

Сам ток разговора би се условно могао подијелити на три фазе: уводни разговор, фаза слободног излагања и фаза у којој службено лице поставља додатна питања. Правило да успјешно вођење разговора подразумева квалитетно обављену припрему, долази нарочито до изражаја у ситуацијама када разговор треба водити са осумњиченим. Полицијски службеник, на тај начин, успијева да парира готово редовним настојањима осумњиченог да унапријед припремљеном одбраном негира учешће, односно умањи свој допринос у криминалној дјелатности за коју се сумњичи. Умјешним коришћењем поузданих података, прибављених претходним оперативним ангажовањем, полицијски службеник може довести осумњиченог до закључка да промјена става и давање истинитога исказа представља једини логички излаз из ситуације у којој се нашао.⁵

Да би се успјешно извршило испитивање и ислеђивање осумњиченог, веома је битно створити што је могуће боље услове за рад. То значи да у просторији треба да буде што мање људи, добро је да просторија не буде превелика, јер у мањој осумњичени боље осјећа близину полицијског службеника, треба да је једноставна и добро освијетљена.

Зна се десити да придобијете мало повјерења осумњиченог, те он почне износити неке битне детаље, и баш кад помислите да ћете успјети уђе неко други у просторију и постави му питање које нема везе са оним што је предмет испитивања те се осумњичени након тога затвори. Некада тај други не мора ништа да пита, довољно је да само уђе у просторију и наруши успостављено повјерење, и онда морате све из почетка, а понекад то осумњиченог може и потпуно затворити. Ако има више полицијских службеника у канцеларији, и ако више њих постављају питања, морају једни друге да допуњавају постављеним питањима и да иду у истом правцу, то јест да сви знају шта им је крајњи циљ. Такође, треба настојати да између вас и испитиваног лица сто буде што мањи, тако да лице осјећа испитивачеву близину чак и ако их сто раздваја. Велики столови представљају менталну и физичку баријеру и иза њих се осумњичени осјећа заштићенијим, а ако већ немате мањег стола, поставите га са бочне стране како би ужа страна стола била између вас. Наравно, постоје и тренуци када је потреб-

---

јуни 1991. године, стр. 23.

4 Гордон Флајшер, Ефикасне технике вођења разговора и испитивања, Национална и универзитетска библиотека, Сарајево, 2004. године, стр. 11.

5 Милан Жарковић, Криминалистика тактика, КПА Београд, 2009. године, стр. 114, 130, 131.

но да се удаљите од осумњиченог. Пожељно је и да столица испитивача буде мало виша у односу на испитивано лице, јер сте ви ипак тај који води разговор и контролише цјелокупну ситуацију. Овим се испитивач „уздиже”, како физички тако и психолошки. Како лице гледа нагоре, његове очи, тијело и ум ће се, током дуготрајног испитивања, заморити брже од нашег.

Не смије се дозволити да испитивано лице води разговор, а поготово да повисује тон на испитивача – у том случају испитивач сигурно неће добити тражене информације. Уколико се испитивано лице понаша непристојно, мора се одмах прекинути у томе – оно се ипак налази у полицији, гдје се морају поштовати некаква правила. Док се покушава успоставити контрола и преузети улога водитеља разговора која вам и припада, морате бити веома одлучни у томе, а на то поготово мора да указује испитивачева фацијална експресија; он не смије показати рањивост ни у једном тренутку. Примјера ради, може се испружити отворен длан према осумњиченом, и одлучно рећи: „стани, доста је било, да ли знате гдје се налазите; ми можемо одмах прекинути овај разговор, али мислим да вам то може ићи само на штету”, или да му се каже нешто слично.

По доласку осумњиченог, разговор започните темом за коју је осумњичени заинтересован. До сазнања о интересовањима осумњиченог се долази прикупљањем података у припремној фази. Изградите повјерење и пријатељство увлачењем осумњиченог у разговор о актуелностима (вријеме, ТВ емисије, спорт, скорашња дешавања). Показујте позитивне емоционалне реакције и избјегавајте изразе неодобравања. У почетку избјегавајте питања која осумњиченог могу навести на идеју да сумњате на њега као могућег извршиоца. Покажите заинтересованост и разумијевање за његову забринутост. Треба избјежавати омаловажавање и исмијавање осумњиченог, не покушавајте га импресионирати својим статусом, немојте свјесно давати лажна обећања, не вичите, не вријеђајте и не одбацујте осумњиченог⁶. Како би сам осумњичени кренуо да прича о разлогу доласка у полицију, није лоше питати га да ли зна зашто је овдје, и ако зна да вам исприча све што зна о томе. Веома је битно да га не прекидате док прича своју верзију догађаја, можете му постављати потпитања како би га само усмјерили, како не би одлутали од теме испитивања. Док лице прича, морате бити максимално сконцентрисани на њега, што значи да морате пратити шта говори, затим његово невербално понашање, морате маркирати дијелове изјаве за које знате сигурно да вас је слагао како би му касније током даљег разговора и исљеђивања то предочили. На основу тога можете веома често закључити о каквом се лицу ради, и какве су му намјере током давања изјаве. Веома је битно да том приликом ништа не записује-

6 Michael J. Jannigo, Испитивање и исљеђивање, Полиграфски институт министарства одбране САД, јуни 1991. године, стр. 26, 27.

Испитивање и ислеђивање осумњичених на околности извршења кривичних дјела

те, јер обично записивање затвара лице и оно ће бити обазриво приликом давања изјаве. Када се утврде све релевантне чињенице током разговора, најлакше је сачинити записник о испитивању.

ВЕРБАЛНО ПОНАШАЊЕ

Вербално понашање обухвата изговорене ријечи, гласност говора, избор употријебљених ријечи, тонове у гласу и брзину изговарања ријечи⁷.

Код вербалног понашања треба обратити пажњу на тон гласа, јасноћу и брзину говора (морамо да утврдимо узорак говора у природној ситуацији).

Искрени дају директан одговор у кратком временском интервалу после постављања питања, говоре разумљиво, користе адекватне ријечи (не избјегавају термине "превара", "убијен", "силована"...), ријетко се позивају на непровјерљиве изворе.

Неискрени су често нејасни, неразумљиви, праве паузе, пребрзо или прекратко говоре, детаљишу, мумлају (рука око уста), негодују на почетку испитивања, често се позивају на непровјерљиве изворе, често користе неважне искрене детаље које повезује с лажним исказима, фокусирају се на неважне аспекте који нису од користи за истрагу, одликује их претјерана љубазност и поштовање, услужност. Трагају за промјенама понашања истражитеља, које показују да ли им вјерују или не. Затим постављају питања која су споредна у тренутку испитивања, као нпр.: "Како да се одавде вратим кући?" Знају се враћати у полицију с потпуно неважном информацијом, нпр. да исправе датум свог запослења или године стажа и слично. Одлагање одговора је симтом лагања, али је то и брз одговор на сложена питања која захтијевају размишљање. Карактерише их физичко понашање као што је кашљање, узимање даха, прочишћавање грла и друге радње, да би попунили вријеме док смишљају одговор. Понављају питања, као што и умјесто одговора постављају питања испитивачу, нпр.: "А да ли је о том догађају било синоћ на ТВ?" Знају често испитивачево питање интерпертирати као директну оптужбу: "Јел' ви то хоћете да кажете да сам ја лопов?" Дају мање значајна признања или имају упадљив, саркастичан и усиљен осмијех. Рјеђе, осумњичени ће уз осмијех и изрећи признање: "Ха, ха, ха... да, ја сам га убио, па сам отишао да играм баскет... ха, ха, ха..." Показују памћење одређених догађаја до детаља; говоре да не разумију, наглашавају искреност: "Искрено..., мајке ми, Бог ми је сведок". Веома често помињу да су помагали у ранијим истрагама. Истрајно се држе свих елемената приче. Признају кривицу и нуде надокнаду: "Ако ће то да задовољи МУП РС, ја

⁷ David. E. Zulawski, Douglas E. Wicklander, Практични аспекти интервјуа и испитивања.

ћу да признам. Ја ћу да вратим те паре, да завршимо с тортуром целе фирме." Често им се дешавају омашке у говору: "Да, овај, не!" Често постављају питање шта ће бити с особом која је то урадила⁸.

НЕВЕРБАЛНО ПОНАШАЊЕ

Невербално понашање се састоји од фацијалне експресије, телесног става, позиционирања тела, и покрета који прате изговорене речи. У неким случајевима покрети и гестови (симболи) замењују речи⁹.

Код невербалног понашања веома је битно да приликом испитивања осумњиченог његово невербално понашање пратите спонтано, то јест да осумњичени не примијети на вама да гледате поједине дијелове његовог тијела, примјера ради, шта ради с рукама, ногама, трља ли нос и слично. Ако он то примијети почеће и сам да тактизира, поготово ако се ради о осумњиченим лицима која чешће бораве у полицији, што није риједак случај. Такође, зна се десити да крене вербално да приговара испитивачу што гледа у њихове руке, ноге и слично. Поготово када су у питању жене, нарочито оне које су чешће боравиле у полицији, сигурно ће то искористити како би вас компромитовале и довеле у неугодну ситуацију. Према томе, испитивач мора бити веома обазрив, јер нећете доћи до оних невербалних симптома који су карактеристични за извршиоца.

У овом раду нећемо се бавити појединим невербалним покретима, јер се у већини доступне литературе може прочитати који су то покрети и шта који значи¹⁰.

Током испитивања мора се покушати пратити већина невербалних покрета осумњиченог неупадљиво, и маркирати их, како би их се касније могло анализирати, то јест утврдити њихово значење. Да би били добри у читању невербалног понашања осумњичених, испитивачи морају готово свакодневно проучавати тјелесне ставове других, како и своје сопствене, да би могли почети користити ставове тијела за олакшавање приликом испитивања, то јест да својим невербалним покретима не би ометали комуникацију. При комуникацији, велики дио информација се преноси невербалним путем. Комуницирати можемо са свјесном намјером или без ње. Највећи дио информација које несвјесно шаљемо, преноси се невербалним

8 Мирко Матејић, МУП Републике Србије, Вербално понашање, Београд 2010. године.

9 David. E. Zulawski, Douglas E. Wicklander, Практични аспекти интервјуа и испитивања.

10 Примјер: Приликом испитивања осумњиченог за пљачку златаре, од самог уласка у просторију и током разговора исти се покушавао понашати опуштено, завалио се у столицу, ширио и скупљао кољена, другим ријечима покушао се понашати као да је у својој дневној соби. Веома ријетко ће неко доћи у полицију и бити потпуно опуштен, без обзира на врсту дјела за које се сумњичи, а поготово не за разбојништво. Наравно, за поменутог је утврђено да је учествовао у пљачки златаре, што му је и доказано, те је процесуиран.

Испитивање и ислеђивање осумњичених на околности извршења кривичних дјела

средствима. Важно је запамтити да вербална и невербална комуникација морају подржавати једна другу. Вјешти комуникатори ће покушати да контролишу своје невербалне поруке и да њима појачавају вербални садржај.

И Сигмунд Фројд је потврдио значај невербалног понашања у процјени укупног психичког стања и подсвјесних ефеката скривања тог стања: „Само онај ко нема очију да види или ушију да чује може себе убиједити да било који смртник може сачувати тајну. Ако су му усне тихе, он говори врховима прстију, издаја зрачи из сваке његове поре“.

ИСЛЕЂИВАЊЕ

Ислеђивање представља постављање формалних питања ради долажења до истине примјеном планираних или непланираних приступа и техника.

Добро би било да један полицијски службеник обавља и уводни разговор и само испитивање, док осумњичени са њим не успостави однос повјерења, док је у фази ислеђивања корисно да двојица полицијских службеника врше ислеђивање, јер један другог допуњавају. Исто тако техника „добар и лош полицајац“ је ефикасна у неким ситуацијама, али није препоручљиво да се њоме започиње рад.

Оно што је најбитније за ислеђивање јесте да не треба по сваку цијену настојати да осумњичени призна извршење одређеног кривичног дјела, и да се на томе заврши испитивање. Битније је да током испитивања дође до неких детаља и релевантних чињеница на основу којих бисмо били сигурни да је осумњичени извршио кривично дјело. Некада се зна десити да лице призна кривично дјело а да га није ни починило – да ли из страха или некаквих других мотива, а некад је и сам извршилац, а поготово ако је повратник, свјестан да само признање не значи ништа. Да бисмо некоме доказали учешће у кривичном дјелу, морамо прикупити материјалне и личне доказе, а то се само пуким признањем не може постићи. Све ово напријед наведено значи да је испитивачу све вријеме, током испитивања и ислеђивања, циљ доћи до истине, а то треба и предочити испитиваном лицу, а корисно је то и поновити неколико пута током разговора с осумњиченим. Најлакше је да почнете с ислеђивањем тако што ћете му предочити неку чињеницу која не мора бити везана за конкретно дјело, а коју је осумњичени слагао током испитивања, јер у том случају имате за шта да се ухватите. Треба ићи корак по корак, најбитније је да вам осумњичени за почетак нешто призна, на примјер да је био присутан на мјесту извршења кривичног дјела. Јер тада знате да сте на правом путу и да треба да наставите. И кад осумњичени признају, обично је то само један мали дио од оног што се стварно десило. Некада се зна десити да лице посредно призна кривично дјело, што треба веома озбиљно схватити. Мали је број оних који

ће да кажу да су у нешто умијешани, а да нису заиста умијешани у то, што значи да треба бити веома обазрив према таквим изјавама¹¹.

Добијено признање од посебног је значаја уколико се уклапа у већ утврђене чињенице, а посебно ако доприноси откривању и обезбјеђењу нових доказа и потпуном разјашњењу дјела и улоге осумњиченог и других лица у њему.

Понекад имамо и случајеве лажних признања. Тако је, на примјер, лажно признање дато у намјери да се неко заштити, да се за себе или другог остваре извјесне погодности, да се избјегне тренутна напетост или непријатност. Лажно признање не обилује детаљима, већ се своди на прихватање претходно, од полиције или неког другог лица, предочених чињеница и њихову накнадну интерпретацију. Исказ и тврдње осумњиченог треба веома пажљиво пратити и анализирати¹²

Постоји неколико истражничких приступа, као што су: директни приступ – најбоље га је користити у ситуацијама када је кривица осумњиченог готово сигурна. Истражник треба изградити атмосферу потпуне увјерености у кривицу осумњиченог; индиректни – најбоље га је користити у ситуацијама када кривица осумњиченог није сигурна. Дозволите осумњиченом да до детаља изнесе своју верзију приче. Уколико лаже, појавиће се противрјечности, искривљавања и изостављања; саосјећајни – примјењив у готово свим ситуацијама. Најчешће се користи ако је осумњичени емотивац. Истражник говори тише, дубљим гласом, показује разумијевање за осумњиченог; емотивни – примјењује се с циљем да изазива и „игра на карту” базичних емоција: „Шта ће твоја жена или дјеца мислити о овоме?” „Шта ће помислити твој шеф или пријатељи?”; логички приступ – сличан је директном приступу. Користи се када против осумњиченог имамо јаке посредне доказе и када је осумњичени емоционално хладан, агресивни – мора се примјењивати опрезно да не би била повријеђена права осумњиченог. Истражник треба да повиси глас, изгледа и понаша се агресивно (да прилагоди цјелокупно понашање овом приступу). Обично се користи код емотивних осумњичених. Ефикасно је смјењивање „саосјећајног” и „агресивног” истражника; комбиновани приступ – два истражника користе различите приступе или један истражник комбинује два или више приступа према конкретном осумњиченом; незаинтересовани приступ – истражник наступа као да му признање и није потребно јер је случај већ ријешен. Овај

---

11 Примјер: Госпођа од око педесет година, која је лажно пријавила разбојништво у раним јутарњим часовима у угоститељском објекту. Наравно, на почетку је све негирала, да би током истраживања посредно признала кривично дјело, наводећи „рецимо да сам измислила опис разбојника, рецимо да сам ја узела паре из касе, рецимо да сам ја отворила џубок шарафцигером”. Испитивач је све вријеме инсистирао да га занима само истина, а не признање, а осумњичена је и даље посредно признавала, јер се приказивала као жртва. Наравно, иста је на крају у потпуности признала наведено кривично дјело, наводећи све битне детаље о начину извршења.

12 Милан Жарковић, Криминалистика тактика, КПА Београд, 2009. године, стр. 135 и 138.

Испитивање и ислеђивање осумњичених на околности извршења кривичних дјела

приступ је ефикасан код осумњичених за које се процјењује да ће тешко дати признање; спаси образ приступ – иследник рационализује дјело, ствара „излаз” осумњиченом, којим му олакшава признање. „Излаз” не смије бити такав да би се могао користити за одбрану на суду; егоистични приступ – иследник „игра” на сујету осумњиченог, хвали његов изглед, интелигенцију, вјештину с којом је извршено кривично дјело или било шта друго што би осумњиченог понукало да призна како би задовољио свој его; претјеривачки” приступ – иследник преувеличава чињенице из кривичног дјела које се односе на осумњиченог или његове саучеснике, чиме наводи осумњиченог да рационализује или да се брани тако што признаје „мање” кривично дјело. На примјер, преувеличава се износ штете; алиби се разбија мањим признањем; приступ луд-збуњеног – суштина је у довођењу осумњиченог у стање такве збуњености да он буквално мора да каже истину, што захтијева одличне глумачке квалитете и изузетну концентрацију иследника; саучесник је већ признао – идеална ситуација је када је заиста добијено признање од саучесника. Међутим, обичан блеф ће често бити ефикасан, нарочито код младих и неискусних криминалаца¹³.

Прије отпочињања ислеђивања, требало би у глави имати припремљена барем три приступа.

ПРАВИЛА ИСПИТИВАЊА И ИСЛЕЂИВАЊА

Ова правила представљају битне смјернице које би полицијски службеник требало да поштује приликом испитивања и ислеђивања осумњиченог, првенствено како би успјешно дошао до жељеног циља. Оно што треба да ради јесте да буде опуштен и да покуша опустити осумњиченог, говор саобразити образовном нивоу саговорника. Формулисати питања тако да буду лако разумљива, понашати се професионално на почетку и на крају испитивања, покушати избјећи расправљање, прије испитивања размотрити све расположиве информације. Потребно је повремено се обраћати осумњиченом по имену, сазнати истину не допуштајући да вас узнемире ваши етички и морални принципи. Не би требало осуђивати осумњиченог, понижавати га, злостављати, омаловажавати и потцјењивати, доносити суд о особи након пар минута, бити нестрпљив обећавати нешто што не можете испунити или је противзаконито, псовати саговорника, бити изненађен признањем, одавати утисак преваранта, прерано одустати, бавити се неважним темама, сваку тему исцрпити прије преласка на следећу. Не треба питати оно што вам је већ познато, осим ако не провјеравате исказ или понашање

¹³, ¹⁴ Michael J. Janniro, Испитивање и ислеђивање, Полиграфски институт министарства одбране, јуни 1991. године, стр. 29–32, 35.

Такође, најуспјешнији ислѣдници истичу да је временски минимум за ислѣђивање два сата. Нека ислѣђивања се брзо окончају, а нека трају сати-ма. У вези с тим морате се ослонити на здрав разум.

ЗАКЉУЧЦИ И ПРЕПОРУКЕ

Из свега горе наведеног може се уочити да је обављање разговора, односно испитивање и ислѣђивање осуђиченог веома сложен процес, и да би га службеници успјешно спроводили, неопходно је њихово стално усавршавање, како путем разних едукација, читањем литературе о овој теми, тако и практичним усавршавањем, кроз испитивање како осумњичених тако и других категорија лица.

Треба напоменути да се овај рад није бавио питањем испитивања оштећених, жртава, старијих лица, обављањем разговора са женама, малолетницима. За испитивање ових категорија лица постоје одређене специфичности, али и сличности са испитивањем осумњичених, што треба имати у виду приликом рада с наведеним категоријама лица.

Оно што је посебно битно, јесте да приликом испитивања и ислѣђивања осумњичених треба настојати свести субјективност на најмању могућу мјеру, јер је она мач са двије оштрице. Испитивач може бити у праву, а веома често и погријешити. Због тога је битно да се испитивач придржава методолошких стандарда приликом испитивања осумњичених, и да свој став о осумњиченом и његовом евентуалном учешћу у кривичном дјелу заснива на аргументима, чињеницама, доказима, а некада и детаљна анализа и логичко повезивање може дати позитиван резултат.

Такође, треба запамтити да, када желите да прекинете испитивање и ислѣђивање, наставите још 15 минута и повећаћете шансе за добијање признања.

Све ово може значајно подићи квалитет и професионалност полицијских службеника у обављању разговора, испитивању и ислѣђивању, као и смањити понекад беспотребну тортуру над испитиваним лицима, а поготово над осумњиченим.

КОРИШТЕНА ЛИТЕРАТУРА

1. Michael J. Janniro, Испитивање и ислѣђивање, Полиграфски институт министарства одбране, јуни 1991. године,
2. Gordon Flajšer, Ефикасне технике вођења разговора и испитивања, Национална и универзитетска библиотека, Сарајево, 2004. године,
3. Даг Коларевић, Интервју, Београд, 2010. године,
4. David. E. Zulawski, Douglas E. Wicklander, Практични аспекти

Испитивање и ислеђивање осумњичених на околности извршења кривичних дјела

интервјуа и испитивања,

5. Милан Жарковић, Криминалистика тактика, КПА Београд, 2009. године,
6. Мирко Матејић, Вербално понашање, Београд 2010. године.

INVESTIGATION AND INTERROGATION OF SUSPECTS IN THE CIRCUMSTANCES OF THE CRIME

Goran Keleman

RS MUP, Team polygraph test

Abstract: This paper describes the concept, importance, nation tests and interrogation of suspects, the methodology that should be most police officers follow when they are interrogations, ranging from those which facilities should meet, verbal and nonverbal communication on both sides (Suspect - examiner), I the conversation, and taking statements, as well as some practical experience and recommendations that can dobrinjetei improving the quality of tests and interrogations.

Keywords: testing, Coronial approach, statements, deception, dishonesty